

תקנות קניין רוחני**1. מבוא**

א. המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון (להלן "המכללה") מבקשת לעגן בתקנון זה התייחסותה החיובית ל"קניין רוחני" ולתוצריו, המבוססת על ההבנה כי באמצעות הגנה על קניין רוחני, בגבולות ובאיזונים הראויים, יש כדי לעודד יצירת ידע חדשני, התפתחות טכנולוגית ומדעית והגדלת טובת הכלל.

ב. התפיסה המנחה את המכללה מבקשת לאזן בין, מחד, השמירה על חופש אקדמי, חופש מחשבה וחופש יצירה, לבין מאידך, שמירה על קניינה של המכללה, מקסום כוחה הכלכלי, בין היתר לרווחת ציבור תלמידיה וציבור עובדיה.

ג. המכללה רואה בהגנה על הקניין הרוחני לא רק הגנה על נכס העשוי להניב פירות אלא כלי להגשמת חובתה הציבורית של המכללה להעברת ידע מדעי וטכנולוגי לטובת הדורות הבאים, לתועלת החברה בכללותו וכמובן לקידום התעשייה והכלכלה. המכללה תעזור לסטודנטים במכללה, לסגל האקדמי, עובדים מנהליים ובוגרים להגן על קניין רוחני, על יצירות ועל אמצאות ולהפיצם, תוך שמירה על מטרותיה העיקריות של המכללה. הקניין הרוחני, האמצאות, הידע והרעיונות שנהגו תוך שימוש במשאבי המכללה ראוי שיהיו שייכים למכללה, אך פירות מסחורו, ככל שניתן יהיה לעשות כן, יתחלקו בהתאם למפורט להלן, בין המכללה לבין יוצרי הקניין.

ד. כדי לעודד יישום של תוצאות מחקר הנערך במכללה, כדי להעריך ולקבוע חלוקת זכויות נכונה, כדי לאפשר הגשת בקשות לרישום פטנטים או מסחור ידע, כדי לעזור בהשגת מימון למחקר וכדי לספק הליכים אחידים בענייני פטנטים ומסחור כאשר למכללה יש זכות, אומצו ע"י המכללה "תקנות קניין רוחני" כדלקמן: תקנות אלו מהוות קוים מנחים של המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון לגבי הזכויות והחובות בעניין המצאות, פיתוחים ותגליות, רישום פטנטים וניצולם המסחרי ומניעת ניגודי עניינים. תקנות אלו מחייבות את המכללה ואת העובדים לסוגיהם, ונחשבות לחלק בלתי נפרד של תנאי עבודה במכללה מיום פרסומן.

ה. הגדרות

2.1. קניין רוחני – לרבות (אך לא רק) זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים ומדגמים וכיוב' (כמשמעותם בחקיקה הרלבנטית).

2.2. עובד - כל המועסקים במכללה בקביעות או באורח זמני, חברי סגל, לרבות מי שנמצא בשבתון, בהשתלמות או בחופשה ללא תשלום ו/או כל היעדרות זמנית אחרת.

2.3. עוסק במחקר שאינו עובד -

העוסקים במחקר ו/או במחקר משותף עם עובדים המועסקים על ידי המכללה ומשתמשים במשאבי המכללה (לרבות המרכז ליזמות וחדשנות של המכללה), לרבות סטודנטים, משתלמים, מלגאים, חוקרים ממוסדות אחרים, עובדים וחברי סגל בגמלאות או שפרשו, אורחים אקדמיים

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון (ע"ר)

- ואחרים, אלא אם צוין והוסכם במפורש אחרת. סטודנט העוסק במחקר במהלך פרויקט גמר יהווה מקרה מיוחד – ראה סעיף 9.2.
- 2.4. **הממצא** - עובד או קבוצת עובדים או עוסק במחקר שאיננו עובד אשר גילו, פיתחו או יצרו המצאה.
- 2.5. **המצאה** - לצורך תקנות אלו, המונח "המצאה" פירושו כל רעיון ו/או ידע מדעי, הנדסי, טכנולוגי, טכני, רפואי, ביולוגי או כימי לרבות תהליך, אלגוריתם, תוכנה, חומרה, חומר, נוסחה ואינפורמציה ייחודית וכן כל פיתוח ושיפור של המצאה מקורית, אשר בדעת העובד לעשות בו אחד או יותר מאלה:
- להגיש בגינו בקשה לפטנט בין בעצמו בין ע"י צד שלישי.
 - ליתן לגביו זכויות ניצול מסחרי.
 - לשמור אותו בסודיות לשם ניצולו המסחרי.
 - לעשות בו שימוש עצמי או שימוש אחר כלשהו לשם ייצור מוצר או הפקת רווח.
- 2.6. **המצאה פטורה** - המצאה אשר נתקיימו לגביה התנאים שבסעיף 6 להלן.
- 2.7. **ועדת פטנטים** - ועדה המורכבת מנשיא, ראש המרכז ליזמות ולחדשנות וראש המחלקה לחוזי מחקר, שתתכנס מעת לעת ותדון ותחליט אם המכללה מעוניינת להגן על ההמצאה בהתאם לכל דין.
- 2.8. **המרכז ליזמות ולחדשנות** - היחידה העסקית של המכללה או כל גוף אחר שיחליף אותה לצורך נוהל זה, לפי החלטת המכללה.

3. **זכות פרסום**

- 3.1. המכללה כמוסד אקדמי מחויבת לאפשר ולעודד את פרסום תוצאות מחקריהם של חברי הסגל האקדמי, החוקרים והסטודנטים וזכות זו גוברת על מחויבות כלשהי בהתאם לתקנות אלו.
- 3.2. על אף האמור לעיל, זכות הפרסום תהא כפופה לזכויות שניתנו לצד שלישי במסגרת מחקר ממומן ו/או ייעוץ ו/או כל מחקר אחר, בגינו חתם איש הסגל ו/או סטודנט שלו ו/או גורם אחר המשתתף עמו במחקר על התחייבות למניעה או לדחייה של פרסום כמפורש באותה התחייבות.
- 3.3. חופש הפרסום כאמור לעיל אינו נוגע לעובד שאיננו איש סגל אקדמי, חוקר או סטודנט.

4. **חובת גילוי**

- 4.1. ממצאי חייב לגלות למכללה על גבי "טופס גילוי המצאה" כל המצאה וזאת במועד מוקדם ככל האפשר סמוך לגילוי ומכל מקום לפני הענקת זכויות או ביצוע התקשרות אחרת עם צד שלישי.

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון (ע"ר)

4.2. במקרה של המצאה משותפת, יפורטו בטופס שמותיהם של כל הממציאים וחלוקת הזכויות כפי שהוסכמה ביניהם (ככל שהוסכמה), כולל ביחס לממציאים שאינם חברי סגל, עובדים או סטודנטים של המכללה.

4.3. להסרת ספק מובהר כי חובת הגילוי חלה גם על המצאה פטורה.

4.4. היה הממציא סבור כי הוא זכאי לכך שהזכויות בהמצאה כלשהי ייחשבו ל"המצאה פטורה" ולא יועברו למכללה כאמור בסעיף 6 להלן, יפרט את הנימוקים לטענתו בכתב במסגרת "טופס גילוי המצאה".

4.5. ממציא שהעביר המצאה ליישום מסחרי מבלי שנתן הודעה כאמור בסעיף 4.3 דלעיל יחשב כמי שויתר על הטענה כי ההמצאה הנה "המצאה פטורה".

5. בעלות על המצאה

5.1. בכפוף לזכויות הממציא לחלק מההכנסות הנובעות מהמצאה כמפורט להלן, הבעלות על כל ההמצאות ועל כל הקניין הרוחני הקשור אליהן היא של המכללה.

5.2. המצאה נוצרה על ידי סטודנט במהלך לימודיו או תעסוקה במכללה או במהלך עבודת מחקר או פרויקט הממומן על ידי המכללה ו/או צד ג', או במסגרת הנחיה ע"י חבר סגל, או כאשר קבל הסטודנט מלגת השתלמות – יהא דין הסטודנט כדין ממציא, המנחה יחשב אף הוא כממציא והבעלות על ההמצאה והקניין הרוחני הקשור אליה תהיה של המכללה.

5.3. בכל מקרה שמחקר או פעילות הקשורה בו נעשים עפ"י הסכם בין צד שלישי והמכללה, זכויות ההמצאה יהיו עפ"י תנאי ההסכם. המכללה תשאף במהלך המשא ומתן עם צד שלישי לקדם ולהגן על זכויות הקניין הרוחני של המכללה.

5.4. המרכז לזימות ולחדשנות יטפל באופן בלעדי בכל ההמצאות בעלות ערך מסחרי, כולל רישום פטנטים וניצול מסחרי של ההמצאות.

ועדת הפטנטים תקבע אם לפעול להגן על ההמצאה של הממציא.

6. המצאה פטורה

למרות האמור לעיל, תישאר המצאה בבעלותו המלאה של הממציא אם ביקש זאת בטופס גילוי המצאה והוכיח לועדת הפטנטים כי התקיימו כל התנאים שלהלן:

- א. ההמצאה אינה נובעת ממחקר או פרויקט שבוצע במכללה.
- ב. ההמצאה נעשתה על ידי העובד בלבד ללא השתתפות ו/או סיוע של אנשים נוספים הקשורים למכללה לרבות חוקרים, סטודנטים, משתלמים, אורחים אקדמיים ואחרים.
- ג. ההמצאה לא נעשתה במתקני המכללה או תוך שימוש במשאבי המכללה.
- ד. המשך פיתוח ההמצאה והטיפול בה ובנושאים מסחריים הקשורים בה לא ייעשו תוך ניצול של משאבי המכללה.
- ה. הממציא יבטיח כי צד שלישי שירכוש זכויות בהמצאה פטורה יאשר כי ידוע לו כי ההתקשרות הינה התקשרות אישית עם הממציא ואין לה כל זיקה למכללה.

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון (ע"ר)

1. אין בפיתוח ההמצאה משום ניגוד עניינים עם פעילות המכללה ו/או חשש לפגיעה בשמה.
ועדת הפטנטים תדון בבקשה ותודיע לממציא את החלטתה.

7. הודעה על המצאה

- 7.1. כפוף לזכות הפרסום, כאמור בסעיף 3 דלעיל, כל ממציא אשר ימציא המצאה כל שהיא (בין שלדעתו הינה "המצאה פטורה" ובין שלא) מחויב למסור בכתב, ללא דיחוי, את כל הפרטים, המידע, מסמכים, תוכניות, תרשימים וכו', הדרושים על מנת לבחון את טיב ההמצאה. העובד יקפיד על רישומים מפורטים ב"מחברת מעבדה" שתתאר את מהלך התפתחות ההמצאה, תוך הבנה שרישומים אלו עשויים להיות חיוניים לצורך השגת הגנה על קניין רוחני בהמצאה.
- 7.2. ההודעה תועבר על גבי טפסי "גילוי המצאה", תוך התייחסות מלאה לכל הפרטים הנדרשים בטפסים.
- 7.3. ההודעה תועבר למרכז ליזמות ולחדשנות, לראש היחידה האקדמית אליה משתייך העובד ולועדת הפטנטים.
- 7.4. ועדת הפטנטים רשאית לבקש חוות דעת מומחים על ההמצאה. הועדה תדון ותחליט בדבר רישום פטנט או סירוב לרושמו.
- 7.5. לאחר קבלת ההחלטה על ידי ועדת הפטנטים יודיע המרכז ליזמות ולחדשנות לממציא בהקדם האפשרי על אחת מהאפשרויות הבאות:
- 7.5.1. כוונה להגיש בקשה לפטנט.
- 7.5.2. ויתור על המצאה.
- 7.5.3. כוונה לנצל את ההמצאה ללא רישום פטנט.
- 7.6. כאשר הודיע המרכז ליזמות ולחדשנות על ויתור על ההמצאה, לא תחולנה על הממציא כל ההתחייבויות הנובעות מתקנות אלו לגבי אותה המצאה. האמור בפסקה זו יחול גם במקרה שהמכללה לא הגישה בקשה לפטנט או לא נקטה בצעדים לנצל את ההמצאה ללא רישום פטנט ללא צידוק סביר, תוך שישה חודשים ממועד קבלת החלטת ועדת הפטנטים בדבר רישום פטנט, או תוך זמן אחר אשר יתואם עם הממציא. במקרה של חילוקי דעות בדבר סבירות ההצדקה להארכה מעבר לששת החודשים יובא הנושא לדיון בפני נשיא המכללה ולהכרעתו.

8. הגשת בקשה לפטנט

- 8.1. לאחר החלטת ועדת הפטנטים לבקש רישום פטנט, תטפל המכללה ברישום הפטנט במדינות עליהם יחליט המרכז ליזמות ולחדשנות מידי פעם בפעם.
- 8.2. הממציא ישתף פעולה בכל הקשור להכנת הבקשה לפטנט ורישומה, כולל חתימה על כל המסמכים הנדרשים. הממציא יגלה את כל הפרטים הדרושים לקבל הגנה על ההמצאה.

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון (ע"ר)

- 8.3. פרטים בכתב או בע"פ על ההמצאה לא יגולו או יפורסמו ללא הסכמת המרכז ליזמות ולחדשנות, או מי שמינה כאמור לעיל, אלא אם אין בכוונתו להגיש בקשה לפטנט על ההמצאה או לנצלה בכל דרך אחרת.
- 8.4. הממציא ישתף פעולה בכל הקשור לניצול מסחרי של ההמצאה, תוך מתן עצה ומידע בתחום התמחותו, כנדרש על ידי המכללה.
- 8.5. המכללה רשאית להפסיק בכל שלב את הטיפול ברישום הפטנט, הטיפול באחזקתו והטיפול בניצול המסחרי של ההמצאה. במקרה זה תודיע המכללה לממציא את החלטתה בהקדם האפשרי מיום קבלת ההחלטה, הממציא יהיה רשאי לממש את ההמצאה בדרך כלשהי והמכללה תהיה זכאית לקבל 10% מפירות ההמצאה.

9. זכויות המכללה והממציא

- 9.1. מהכנסות ניצול מסחרי של ההמצאה תנכה המכללה את כל ההוצאות שהושקעו בכל הפעולות הקשורות בביצוע הוראות תקנות אלה. היתרה תהווה את ההכנסה נטו שתעמוד לחלוקה.
- 9.2. ההכנסה נטו תחולק בין המכללה והממציא בהתאם לשיעורים שייקבעו מדי פעם על ידי ועדת הפטנטים. ועדת הפטנטים תקבל החלטה תוך שתיתן דעתה על רצונה של המכללה לעודד פעילות של ממציאים. חלוקה שונה תהיה במקרים מיוחדים שבהם קיימת מחלוקת האם ההמצאה היא "המצאה פטורה" או לא, וזאת עפ"י הסכם הדדי בין המכללה והממציא. במקרה של אי הסכמה בשאלת חלוקת ההכנסות, ההכרעה תהיה בידי נשיא המכללה.
- 9.3. במידה וסטודנט/בוגר המכללה ישתמש בשירותי המרכז ליזמות/היחידה העסקית/משאבי מכללה אחרים בליווי והכוונה של אנשי התעשייה הפעילים במרכז ליזמות, תהיה חלוקת הרווחים כפי שייקבע, מדי פעם, על ידי ועדת הפטנטים בהתחשב במעורבות או אי מעורבות אנשי הסגל של המכללה בהליכי ההמצאה.
- 9.4. במקרה וההמצאה נובעת מעבודות ממומנות על ידי צד ג' כלשהו, יחולו לגביה תנאי ההסכם בין המכללה לבין צד ג' הנ"ל. בכל מקרה שלפי ההסכם הנ"ל מגיעה טובת הנאה כלשהי למכללה מניצול ההמצאה, תחולק טובת הנאה זו בין המכללה והממציא בחלקים שווים ובכפוף לתקנות אלה.
- 9.5. זכויות הממציא ויורשיו החוקיים יהיו בתוקף גם אם עזב את המכללה.

10. מניעת ניגוד עניינים

- להלן קווי יסוד מנחים לקשרים בין עובדי המכללה לבין גורמים עסקיים:
- א. ההתחייבות והמחויבויות של העובד כלפי המכללה, בתוקף היותו מועסק על ידי המכללה, גוברות על ההתחייבויות לגורמים עסקיים כלשהם.

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון (ע"ר)

- ב. עובד בשבתון או בחל"ת ידאג למניעת ניגוד עניינים עם המכללה ויהיה פטור מההתחייבויות למכללה בגין המצאה שנוצרה בעת שהייתו בשבתון או בחל"ת.
- ג. במהלך התקופות הנ"ל ייאסר על העובד להעביר ידע ו/או המצאה שנוצרו לפני יציאתו לחל"ת, שבתון או חופשה בתשלום.
- ד. עובד המועסק בייעוץ לצד ג' כלשהו, בהתאם לתקנות האקדמאיות של המכללה, ידאג למניעת ניגוד עניינים על המכללה. במהלך עיסוקו בייעוץ כנ"ל, ידאג העובד למילוי כל התחייבויותיו כלפי המכללה, לרבות תקנות אלו, כולל אי-גילוי סודות הקשורים בהמצאות.

11. תחולת התקנון

הוראות תקנון אלו יחולו על כל ממצאי במשך כל תקופת ההעסקה המכללה ובכל זמן לאחר סיום ההעסקה במכללה. תקנות אלו מחייבות הן את הממציאים והן את יורשיהם החוקיים, מנהלי עיזבונם או מוציאי לפועל של צוואותיהם ו/או כל הבאים מטעמם בכל צורה שהיא, הכל כפי שיחייב העניין.

המכללה רשאית, בהודעה מוקדמת של 60 יום, לשנות באופן חד צדדי את הכתוב בתקנון זה. השינוי בתקנון יחול על האמצאות שחלו לאחר מועד השינוי.

תקנון זה אושר על ידי נשיא המכללה בתאריך _____ חתימה _____.

טופס גילוי המצאה

אל : המרכז לזמנות ולחדשנות + המחלקה לחוזי מחקר

מאת : _____ 1. _____ 2. _____ 3.
 מחלקה : _____ 1. _____ 2. _____ 3.
 תאריך : _____

<p>1. נושא ההמצאה : _____</p> <p>2. תאור קצר של ההמצאה (הרקע, מהות ההמצאה ויתרונותיה) בנוסף לחומר מפורט שיש לצרף עם טופס זה</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>		<p>תאור ההמצאה</p>	
<p>3. שלב ההמצאה :</p> <p>☐ שלב רעיוני</p> <p>☐ שלב מחקרי התחלתי</p> <p>☐ שלב מחקרי מתקדם</p> <p>☐ הושלמה במעבדה</p> <p>☐ דגם מעבדתי פועל</p> <p>☐ אחר _____</p>	<p>4. מהות ההמצאה</p> <p>☐ תהליך</p> <p>☐ מוצר</p> <p>☐ שיטה</p> <p>☐ אחר _____</p>	<p>5. סוג תעשייה פוטנציאלית :</p> <p>א. _____</p> <p>ב. _____</p> <p>ג. _____</p> <p>ד. _____</p> <p>ה. _____</p>	<p>פרטי ההמצאה ומימונה</p>
<p>6. תאריכי מפתח</p> <p>התחלת עבודה _____</p> <p>הוכחת עקרון _____</p> <p>בניית דגם _____</p> <p>אחר _____</p>		<p>7. ההמצאה הומצאה במימון חלקי או מלא של (הקף בעיגול)</p> <p>המכללה המועצה הלאומית קרן דו לאומית</p> <p>משרדי ממשלה קרנות צבאיים קרנות פדרליים של ארה"ב</p> <p>אחר _____</p>	
<p>8. פרטי הגורם המממן :</p> <p>הגורם 1. _____ 2. _____</p> <p>שם המחקר _____</p> <p>החווה מיום _____ עד _____ ומיום _____ עד _____</p> <p>מס' תקציב 1. _____ 2. _____</p>			
<p>9. האם מידע אודות ההמצאה פורסם : _____</p> <p>אם כן הקף בעיגול את אופן הפרסום :</p> <p>מאמר הרצאה סרט תערוכה כתבה אחר _____</p> <p>שם המאמר, ההרצאה וכו' _____</p> <p>שם כתב העת, הסמינר _____</p> <p>תאריך הפרסום : _____</p> <p>אם לא : הריני/ו מתחייב/ים בזה שלא לפרסם את המחקר וממצאיו ללא קבלת אישור בכתב ומראש מרשות המחקר</p> <p>* במידה ותהיה החלטה לרשום פטנט</p> <p>שם _____ ת.ז. _____ חתימה _____</p>			